

Megjelen hetenkint kétszer:
CIS ÜTÖRTÖKÖN és VASÁRNAP.
 Előfizetési díj: egy évre 8 frt. — fél évre 4 frt.

Felelős szerkesztő s kiadó-tulajdonos:
Bánóczy Ferencz.
 Szerkesztő- és kiadó-hivatal: Kovácsutca 380. sz. Rudlakház.

Hirdetések díja: 4 hasábos garmond sor 5 krajczár.
 Bélyeg díj: minden beigtatás után külön 30 kr.
 Nyilttér soronkint 12 kr. o. é.

Néhány szó társadalmi viszonyainkról.

(Folytatás.)

Aránylag legkevesebbet, s némi részben épen nem szenved a kereskedők, gyárosok és iparosok osztálya, és csak anyiban a menyiben az általános pénzvizonyok reá hatnak, néha közvetlenül az által, hogy árui általános pénzsűke és az egyesek szorult helyzete miatt kevésbé kelnek, néha pedig közvetve az által, hogy követeléseit behajtani nem bírván, hitele csökken, sőt némelyike megbukik.

Ezeknél ismét általában többet szenved a köz és magán hivatalnokok s mindennemű rendes évi fizetésből élők osztálya, a legtöbb fizetések ugyanis elkezdve az elég magas rangú közhivatalnokétól s köztisztviselőjétől le egészen a legszerényebb gazdasági tisztig, még azon időből való, midőnmég váltó forinttal fizettünk, azon időben illedelmes létezését biztosított egy mivelt családnak, jelenleg azonban nem, s vagy a legkeserűbb nélkülözésre vagy más nem becsületes források felkeresésére kényszeríti az illetőket. Nem sokkal különbözik ettől, de még is jobb azoknak sorsa, kik ügyvédi, orvosi, mérnöki, építészati, okleveleik után nyerik foglalkozásukat s élelmüket. Ezeknek jólét tekintetében felettébb tarka vegyületéről csak annyit mondhatunk, miszerint ha kellő arányban és némelyikök, például az ügyvédek nem tulságos számmal lennének, nem lehetne semmi tekintetben panaszkodniok. De ha kisebb vagyis az előforduló ügyekhez, és foglalkozásokhoz arányos számban lennének is, koránt sem állanának ott, hol az ezelőtti nemzedék idejében. Ezelőtt a legtöbbben közülök némi vagyont is tudtak szerezni, most igen ritka az ily eset, s mégis most hallani, azelőtt pedig nem hallottuk azon panaszt, hogy némelyek közülök ezen foglalatosságait drágán fizettetik meg.

Nem ereszkedem kisebb s jelentéktlenebb részletekbe, mert ha bármily különleges körülményeket és azok okait fogjuk vizsgálni, legtöbbször azon általános társadalmi kórállapotból lesznek magyarázhatók, melyek általános elszegényedésnek nevezünk, s mivel enuek okai az államélet jelen stadiumában rejlenek, azért e felett minden okoskodás ez idő szerint czéltalan dolog. Mivel azonban a fennebb említett bajoknak ugyanott említett más okai is vannak, azért szóljunk azon módokról is, melyekkel azok hacsak némileg is enyhíthetők.

Mindenek előtt tehát a birtokos osztály közt nézve körül, ezek közt találunk olyanokat is, kik sokak által irigyelhető vagyoni állapotban vették át örökségüket, melynek jövedelméből egy kis takarékoság mellett kényelmesen pótolhatnák sorsukhoz jőzánul mérendő szükségleteiket, s erélyes gazdálkodás mellett valamit előre nem látott kiadásokra is megtakaríthatnának. E helyett mit tapasztalunk? Sokan méltóságuk alattinak tekintvén a termeléssel, állattenyésztéssel foglalkozni, azt másokra bizzák, vagy birtokukat vagyontalanoknak bérbe adják, némelyek ugyan a legszebb eredménnyel üzik a juh és marhatenyésztést, és a váltógazdaságot, de csak azért hogy győzzék kamattal azon uszoras hitelezőket kik ismét az ő rovásukra üzik pénztárcájukban a váltógazdaságot.

Azonban mind ezek mind amazok egyiránt lakásukat fényűzéssel rendezik be, s minta-példányt állítván fel maguknak egy szomszéd nagy urban, azt a civilizatio eszményképe gyanánt követik, s hogy azzal társaloghassanak, annak modora szerint rendezik életmódjukat, drága lovakat vásárolnak, istállójukat bálványozzák,

lakásaikat átalakíttatják, kerteiket drága kertészek által műveltetik, s e szerint szükségelt kiadásait aként idomítják például 5 ezer forint jövedelem mellett, mikint azt mintájuk 50 ezer forint jövedelem mellett teszi. Ebből természetesen az következik, hogy nem bírván jövedelmeik a tulságos kiadást, kénytelenek kölcsönhöz folyamodni, és jutnak gyakran uszorasok kezébe, mi csakhamar nagy alkalmatlanságukra válván, keletkezik bennök az ösztön, hogy valamely hitelintézethez folyamodjanak.

Ezek egy ily pénzben szenvedő államban, szinte ezen általános korban szenvedvén, nem elég olcsó kölcsönt nyújtanak ugyan, de ha ezen kölcsön jótékonyágát annak idejében vennék igénybe, s elhatározott szilárd akarattal megfelelnének annak mitilyenkor magokban feltesznek, gyakran megmentenék jövőjüket, a pontos részletfizetések, s a felesleges fényűzési kiadások leszállítása által. Igen, de az ily egyének nem mindig gondolnak a pontos visszafizetésre, s a sybarithai fényűzésről nem igen hajlandók lemondani, ebből következik aztán a hitelintézetek szigora szerint vagy akár ha ehhez nem folyamodtak, az egymásra halmozódott váltó adósságok miatt reájuk következő végrehajtás szülte vagyoni, és sokszor erkölcsi bukás, a mennyiben a kényelmet szerető dologtalan életmódhoz szokott kéjencz, nem levén tulajdon jövedelme, függetlenségét bocsátja áruba a haza kárára.

MATOLAY VICTOR.

(Folytatása következik.)

A selyemtenyésztésről.

IV.

Nagy kérdés mai napig is egész Európában vajjon kell-e nemesíteni az eperfát vagy nem? Az eperfa nemesítés — mely abból áll hogy a csipkés levelű fát, a szép nagy és gömbölyű levelekkel nemesítse a tenyésztő — igen nehéz. A nemesített eperfa sokkal nagyobb leveleket hoz, mint a közönséges, de bizonyos az is, hogy hamarabb okoz betegséget a kis bogaraknak; legjobban a csipkést bokornak hagyni, a nagy levelűt pedig egészen felnevelni.

Az eperfa többféle hasznot hajt a gazdának. Először is jókor ad kedves és zamatos gyümölcsöt melyből a legjobb szesz készíthető.

A fa továbbá az esztergályosoknál igen czélszerűleg használható; sebesen nő és kedvünk szerint elég magasra is. Végre leveléből a selyembogár táplálkozik és így adja azon roppant hasznot, melyet a selyemtenyésztés a művelő gazdának nyújt.

Az eperfa elél 800 évig is a mire több példánk van. Minőségéről igen jól értekezik Julien Stanislaus ama híres tudós ki a selyembogár műveléséről és hasznáról szóló chinai könyvet lefordította francia nyelvre. Camille Beauvaisnak Julien megküldte e könyvet és egyszersmind oly selyembogár tojást is küldött neki, melyet a Mongol fővárosban 36 foknyi hideg mellett tenyésztettek. E szerint a selyembogár a hideget kívánja.

Az eperfák tehát igen hasznosak a mit leginkább Poroszország tanusit, hol pár évek óta a legnagyobb sikerrel termelik. Poroszországban már több szövőgyárak is vannak; Brandenburg vidékén pedig egy társaság alakult e czélra, mely társaság mindent elkövet a selyemtenyésztés felvirágzására. A lelkészek gyakorolják

és tanítják a gyermekeket hogy így mintegy szenvedélylyé váljék ez üzlet ág művelése.

Franciaország Szeverné vidéke a legelhagyatottabb és terméketlenebb vidék egész Franciaországban; még 100 évvel ezelőtt elhagyott puszták, melyen parlagföldeket, mezőket és hegyeket lehet látni. — A vidékhez hasonló volt lakosai. Durva, műveletlen és a legnagyobb szegénységben tengődő nép lakta e pusztaságot, ugyanannyira hogy a kormány még az adótól is felmenté e szánandó népcsoportot. Ekkor a legnagyobb szükségben egy fúradhatatlan olasz selyem tenyésztő Localetti az eperfát kezdé meghonosítani e vidéken és a nép erőtlenességéből kibontakozva egész erélyvel karolá föl a kezdeményező törvét a selyemtenyésztés itteni létrehozatalán. És mennyire változtak azóta a körülmények! Most vadság helyett zöldelő virány diszolg és mindenfelé szép utak húzódnak át — mindenütt kellő rend és gazdagság. És mindez egy generáció műve! Ugy tartom nagyobb példa nem is szükséges; ez kétségbe nem vonható, mert tény és valóság. Utánozzuk! —

SÓVÁRI SOÓS SÁNDOR.

A kassai színház s a magyar dráma-irodalom érdekében.

I.

Lapunkban több cikk jelent már meg a kassai színházról s a vidéki színészet rendezéséről, melyek közfigyelmet gerjesztettek ugyan, de a kassai színügyet illetőleg, részletekbe nem bocsátkoztak.

Mi a vidéki színészetet mellőzzük, mert ez ügyben országgyűlés nélkül semmi kedvező eredményt nem várhatunk; s ezáltal csupán a kassai színház és a dráma-irodalom érdekében akarunk néhány megjegyzést és észrevételt koczakztatni.

Tudtunkkal — a kolozsvári színházat kivéve, — ez időszerint sehol nem részesül a magyar színészet oly támogatásban, mint K a s s á r.

Igaz, hogy a kétezer forint segélypénz még nem menti meg az igazgatóságot a bukástól, mert a tagok egy havi fizetése aligha meg nem haladja a fennebbi összeget; de hitünk szerint, két ezer forint segélypénzzel egy jól szervezett dráma, népszinműt és operette társulat fennállása Kassán, mindig biztosítottnak tekinthető.

Hogy az ideai színházi idény alatt deficziitben van az igazgatóság, azt sokan a költséges operának tulajdonítják, s talán igazuk is van; de mi azt állítjuk: hogy a jövedelem csökkenését az érdektelen játéktrend s a nem mindig, sőt ritkán kielégítő előadások okozák.

Részletezzük és indokoljuk állításunkat.

Ha a személyzetet tekintjük egyenkint és összevéve, nem mondhatjuk ugyan, hogy az minden kifogáson fölüll áll, s hogy e részben semmi kívánni valónk nem volna; de az sem szenved kétséget, hogy ily személyzettel sokkal rendesebbek és sikerültebbek lehetnének az előadások, mint a minőket már egy darab idő óta látni megszoktunk; s akkor bizonyára jövedelmet is többet hoznának.

A hiba itt leginkább a rendezőséget snjtaná, de a mennyiben sem a kritika, sem a közönség nem tekintet a színpalak mögötti titkokba s így nem tudhatja, mennyire van felhatalmazva s kötelezve a rendezőség a darabok választása, szerepek kiosztása, betanítása s a próbák tartására nézve, — a hiány és mulasztás a rendezőség teendőiért is közvetlenül az igazgatóságra hárulnak.

Nem akarjuk mi az igazgatót hanyagsággal vagy tehetetlenséggel vádolni, sőt elismerjük: hogy a kassai

színház vezetésére csak is oly dús tapasztalatu, műveltségi és értelmis igazgató lehet alkalmas, mint a jelenlegi; de azt is bátran merjük kimondani: hogy az eddigi játékközpont és előadásoknál a rendezésben igen sok tapintatlanság és rendellenesség volt felfedezhető.

Nagy tapintatlanság mindenek előtt az: hogy a játékközpontban nincs meg a kellő változatosság. Meglátjuk, hogy négy öt nap egymás után mindig drámát adnak, s néha ismét napok mulnak el, míg egy drámát előrántanak.

Szerény nézetünk e tekintetben az: hogy minden napnak legyen meg a maga meghatározott darabja, s hogy két nap egymás után egynemű darab semmi szín alatt ne adathassék. — Erről alább még bővebben is szövegezzünk.

A rossz játékközpontba tartozik továbbá az is: hogy nem minden darab adatik alkalmas időben, s hogy nem adathatnak alkalmi darabok.

Farsang alatt például: a házasság rokkantjai és a farsangi iskola igen hatásos és jövővelmező előadások lehetnek volna.

Vagy, Fenn az ernyő nincsen kas vajjon nem farsangi darab-e; s miért adták éppen a böjt elején és miért nem farsangban?

Vagy nem tapintatlanság és mulasztás-e, hogy február 6-án mint Kisfaludy Károly a magyar vigjátékok teremtője születés napján, egy Kisfaludy-ünnepélyt — egyik jobb vigjátékával — nem rendeztek.

Vagy nem lehetne-e minden évben József napján Katona József Bánk-bánjával ünnepélyes előadást rendezni? — Nem szép kegyelet volna-e az azon lángelméjű író emlékének, ki a legszebb magyar tragoediát 23 éves korában teremtette. Ez év József napja vagy is folyó hó 19-e a legalkalmasabb lenne egy ilyen ünnepélyes előadás rendezésére, mert — mint tudjuk — éppen ötven éve annak, hogy Katona József Bánk-bánt megirta.

Az ilyen ünnepélyes előadások alkalmával arra kell leginkább ügyelni, hogy a legkisebb szerepek is jó kezekben legyenek, hogy jó eleve kiosztassanak, s hogy több próba által az előadás sikere biztosítható.

BÁNÓCZY F.

(Folytatjuk.)

A vizgyógyászat érdekében

V.

(Folytatás.)

Csodaszzerű gyógyításokkal tette kétségkívül a viz hatalmas gyógyerejét, Priesnitz. Minél szigorubb bírálat alá vétetik a vizgyógyászat, annál inkább megszilárdulnak az ő általa gyakorlatilag kimutatott s követői által elméletileg és gyakorlatilag igazolt alapelvek. Nem kell messze mennünk — a szinye-lipóczyi

vizgyógyászat egyik alapító részvényese t. Piller Gedeon ur némely oly betegek, kikről a szakorvosok egyaránt lemondtak, sőt magán Sáros megye joles főorvosán, kinek sokoldalú szaktudománya, melylyel Sáros megyét leírta, már évtizedek előtt közfigyelmet gerjesztett — oly szerencsés gyógyításokat eszközölt, melyek elengedők volnának arra hogy az emberiség javáért küzdő fürkésző szellemek figyelmét s méltánylatát felébresszék. Kedvező sikerrel alkalmazza a vizgyógyászatot kivételes sajátzerű esetekben Eperjes közkezdességű fiatal orvosa Dr. Krajjell Aurel ur, ki ennek tanulmányozását Grafenbergben önmagán kezdte s ezen gyógyászatnak ott elméleti s gyakorlati oldalait egyaránt tanulmányozta. Nagy előnyére fog szolgálni tehát a szinye-lipóczyi vizgyógyintézetnek az, ha ily férfiak a hozzájuk folyamodóktól nem vonják meg tanácsaikat vagy a lársulat vezénylő orvosul Dr. Krajjell urat megnyerheti. Azonban előlegesen is tudnunk kell, hogy emberi erő valódi csodát nem tehet bármely hatalmas gyógyszer által sem, mert a bajok valódi főorvosa a természet: a szervezetben működő élettani, vegytani s mechanicus működések, melyeknek vezénylése mindazáltal oly tudomány és annyi ügyességet igényel, miszerint ezekre méltán büszkélkedhet az emberi szellem.

Senki sem talált még oly szert, melynél fogva egy eltört csontot, egy felrepedt vagy vágott izmot, bőrt vagy csak egy hajszálát is, ha el van vágva rögtön úgy egybeforraszon, mint azt a természet egybeforrasztja vagy kiépti. Csak egy csepp vért egy sejtcskót sem képes létrehozni vegytani vagy orvosi műtételei által közvetlenül az ember. A szervezetben rejlő erők építik ki az eltört, elszakadt részek hézagait, egy bizonyos lehetőségi korlátok belől, mely korlát különböző egyéniségeknél vagy ugyanegy szervezetnél is különböző korban igen különböző — bár nem oly rendkívüli, mint a már kivált alsóbbrendű állatoknál melyek szervezetük az elvesztett tagokat is kiépti.

Ezen kiéptítés természetesen csak akkor megy rendin, ha az építéshez kellő anyagok minősége s mennyisége megfelel a szükségletnek. Szervezetünk 16-féle elemből áll, mely bár nem ugyanazon arányban szintén feltalálhatik a vérben, mely nem más mint a szervezet anyaga folyós alakban. Ezen elemeknek szintén fel kell találniuk tápezikkeinkben, mert ha vagy az anyag vagy a kellő arány hiányos, akkor a kiéptítés is tökéletlen leend: némely részben a túlbőség, némely részben a hiányosság miatt. Csupán a tej azon egyetlen tápszert melyben a szervezet kiéptítéséhez kellő anyagok oly forma arányban találatnak, mint a vérben; mert a tej nem más mint fehér vér. Minden más tápezikket előbb kell tehát készítenünk, többféleképpen kell vegyítenünk és sütés főzés által szervezetünk közti domitnunk, hogy igényeinknek megfeleljenek — sőt a tejet is kell valamely tisztítással, kenyérral vegyítenünk, hogy szervezetünk minden igényeinek a férfi korban is megfelelhessen; mert kivált sok mozgás mellett oly arányban igényli szervezetünk a melegség képzéshez szükséges olaj anyagot, mint azt az édes tejben nem találhatjuk fel — bár feltaláljuk annak kivonatában a vajban. Minél részletesebben tanulmányozzuk a szervezet igényeit annál inkább meggyőződünk hogy azokat tej, vaj és kenyér által legezelszerűbben kiélgeithetjük kevés vegytani és élettani ismeret mellett — viszont mesterséges étkezés u. n. czifra asztal mellett igen könnyen „hamis táplálkozást” eszközölünk a legalaposabb természet tudományi és szakácskodási ismeretek és ügyességek mellett

is, mert vegyészünk nem szakácsok, szakácsaink nem vegyészek s habár azok lennének is sokkal inkább elrejtette tőlünk a természet az ő titkos műhelyét, a sejtek működési képességét és igényeit, mintsem kiszámíthatnánk: kibe mit kell „be dictálni?” kivált akkor ha ez kevés önismerettel bír saját természetes igényeire nézve. Általában csekély dolognak tartjuk a czélszerű, helyes táplálkozást, mert nem ismerjük ennek akadályait s szervezetünk bonyolodott belműveleteit — nem tudjuk hogy legtöbb esetben az t. i. a czélszerű „életrend” a legjobb leggyökeresb orvosság, melynek megállapítása szintoly kedvező sikert idézhet elő a lappangó lassu bajoknál, mint egy „heroicus cura” a lázrohaknál.

KUBINYI LAJOS.

A műveltség haladása.

II.

A műveltség a szabadsággal karöltve jár. Már az ókorban tapasztaltuk a kasztrendszer nehézségeit a társadalmi viszonyokra és erőnyekre — a középkorban pedig a zsarnoki hatalom vetett legyőzhellen gátot a műveltség fejlődése elé. A tudományok csak szabad nemzetek tulajdonai; míg a zsarnoktól retteggett nemzet szabadulására gondolván lesiet Parnassus hegyéről, addig a szabadsággal megajándékozott nép rövid idő alatt óriási lépéseket tehet. Az elsőre szolgáljon például A merika azon népe, melyet a spanyolok egy dicső eszme lobogója alatt téptek le a műveltség szinpadáról. E nép nem csak az európai nemzetekhez hasonló kormányformákkal bírt, de leszámítva a babonás napimádást, bámulandó erényekkel is dicsekedhetett, az utóbbiról a kisded Schweicz és Belgium ad fényes bizonyítást.

A műveltség kezdő korát, annak első fejlődését nem említi a történelem, nem jelezi semmi emlék. Egyszerre áthatolva év ezreket a hinduk, persák, chinaiak és egyiptusiaknál találjuk magunkat, hol már a bölcsészettel is kezdtek foglalkozni, bár bölcselőtök nem volt egyéb mint egy tarka mese-világ, melyből csak igen késő tudott a világ kibontakozni. Tudjuk az egyiptomiaknál a papok jártasságát az akkor divó ósmeretekben; a füvekkel gyógyító orvosokrol is hallunk már. De ha részletes tudósítást nem is hoz a történelem a műveltség első fejlődéséről, a feltalálásokról mégis tudunk valamit: A szemérem a ruhát, a vadaktól félelem a védő eszközöket, az idő zordonsága a lakó helyek szükségességét hozák létre.

Tudjuk továbbá hogy 4 ezreddel Kr. előtt művelteték a földet, ültették a szőlővesszőt s 2000—2700-oddal Kr. előbb pedig ósmereték a delej haladását, az irányítást stb. És így haladt lassanként a műveltség, egyik néptől a másik öröklötte, egyik nemzet a másiknak volt kénytelen

TÁRCSA.

—163—

Utközben.

Sietek, sietek!... mindjárt nálad leszek,
Piros ajakadról édes csókot veszek...
Leborulok reád, ott könnyezem hosszan,
— Minden boldogságom neked visszahoztam.

Hogyha a jó Isten mostan csudát tenne.
Hogy a két karomból repülő szárny lenne...
Aztán pedig hogyha már ott nálad vagyok,
Lennének ujólag ölelgető karok!...

Barna jó leánykám! érzed-e, hogy jövök?
Vagy nem is gondolsz rám tenger munkád közölt?
Hogyha érzed: kérlek, készülj el előre,
Hogy boldogságomtól ne roskadj a földre.

Fogom a kilincset... benyissak-e? kérdem;
Benyissak-e hozzád, ki úgy szenvedsz érttem;
O t benn a szobában, mint ha máris látnám,
Minden örömevel a menyország vár rám...

Vagy ha nem is vártál, mióta elmentem,
Jobb lesz akkor újra-messze messze mennem!...
Hogy ne vártál volna!... lépek a szobádba,
Nem is a szobába, — de a menyországba!...
DOBÓ LÁSZLÓ.

Kalászkok Magyarország történetéhez

közlő: LIBERTINY GUSZTÁV.

Bocskay István alatt 1606-ban Április 24-től Május 11-ig Kassán, a szövetség Karok és Rendek által tartott országgyűlés naplója, melyet Schreiber Mihály sz. kir. Korpona Város követe küldőivel közölt

III.

(Folytatás.)

Május 5-én. Czobor Mihály Budára indulván a karok és rendektől utasítást és védelevelet kér azon esetre, ha a fejedelem időközben szándékát, változtatná. Egy nemes panaszkodik Rákóczy Zsigmond ellen jószágaira nézve, melyeket tőle elfoglalt, mivel pedig Zsigmond a közügy érdekében Erdélyben időzött és nem volt jelen, ezen ügy eldöntése egyhávi időre elnapoltatott, melynek elmúltá után ha a panaszt, emelőnek elégtétel nem adatik, a visszakobzás foganatosítani fog. Azon nemesek és polgárok számára, kik az ellenségeskedések félelmétől Kálló mellé vonultak, Magyarország öt felső megyéjéből védelem ígértetik. Eleky Jánóra nézve, ki

Bajmóczyt a só tisztet megölte, a törvényszigora alkalmaztatni rendeltetett.

Május 6-án. Tárgyaltatt, ha vajjon szükséges e a törvénykezelyekben mind a három vallásnak nevenkénti megemlítése vagy sem? Illésházy ellene szavazott állítván, hogy általában minden vallásnak szabad gyakorlat a megengedessék; Tokoly ellenben követel, miszerint a három vallás különösen és nevezetesen kiemelendő volna. — Délután ő császári Felsége biztosítékának elégséges volta felett folyt a vitalkozás, és ámbár Illésházy többekkel együtt annak elégségét lenni állították, az ügy a fejedelem elé terjesztetett, ki is oda nyilatkozott, hogy ő ugyan ezen császári okmányt nagyra becsüli, és benne a említett tartományok közbenjárását meg nem vetné, ha a tapasztalás nem tanítana miképpen viselte magát az osztrák ház mult években Magyarországon és különösen Erdély irányában, miért is véleményezi, hogy ezen ügy megfontolásra méltó, és hogy mindenesetre a Karok és Rendek abeli kérelmére tekintettel kell lenni, miszerint ő császári Felsége által követendő biztosításra nézve a birodalom választói és a lengyel király megkérőndők. A kassaiak ugyan azt követelték és pedig nem csak az 1604-ik év óta, hanem a régebben történetekre való tekintetből is.

Május 7-én. A fejedelem fényes lakomával tisztelte meg a Karok és Rendeket, melynél számos asszony-ságok is vettenek részt.

Május 8-án. Az utolsó három czik felett folyt a tárgyalás, és mivel Illésházy betegsége miatt jelen nem lehetett, a KK. és RR. Mátyás főherceghez intézendő

átadni. Az egyiptomiaktól a görögök, ezektől a rómaiak öröklötték e drága kincset. És most hol vannak, mi törtölte őket le az élet szinpadáról? A műveltség elfajulása ejti a halálos sebet mert megengedé az erkölcsök elszármulását a társalgási tökéletes szabadságot! Felkudartotték magukat a szédítő magasságra és ontudatlanul buktak le arról!

A görögök jártassága a tudományokban, ügyességök a szöpművészetekben és tapasztalatuk a közigazdaságban egyaránt mély csodálatra ragadnak. 600- addal Kr. előtt kezdte Görögthonban a bölcsészet a hitregétől kibontakozni és az idöszak után egy megalomáramlat sora következik azok dicsö férfiaknak kik az észnek szabadabb irányt adva, feszegetni kezdék a természet titkait Orpheus, Hesiodus és Homer után nemsokára támadtak emberek, kik a bölcsészetet a vallási elvektől elvonva, tisztán erkölcsi alapra fektették. Az egyistenesség eszméje mindinkább tisztult és ha Socrates áldozatja is lön a bahiedelemnek, a görögöké a dicsőség.

A szobrászat nálök nyert első lendületet mire elég alkalmat nyújtott a többistenesség hitének mint álladalmi vallásnak elfogadása. Zeusnak, Athenának, Herenek, Apollónak, Venusnak szentelt templomok és különféle szobrok remekművei a képzeletnek s ügyességnek. Homerosnak a vakdalnoknak művei a mai korban is bárkinek dicsőségére válnának; mit szóljak Sophocles, Euripides és Aeschyles drámáiról, Aristophanes komödiáiról; Demosthenes és Lysias szönikolatairól?

A görögök tehát otthonosak voltak mindenben, de a mint a nemzet a nagyravágyás szárnyaitól elkapatva harcra kelt, testvérharcot izent — a „muzaak is elhallgattak“. 146-ban pedig Görögország Achaia név alatt romai tartományná tététt!

Végbukását a rómaiak idézték elő és hogy semmije se maradjon, még a romboló gothok és később a normannok dulásait is át kelle szenvednie. Athene, a régi híres Athene incs többé, de művei felvannak írva a történelm lapjaira hirdelve egykori nagyságát; fiai pedig halhatatlanok!

Sokan szemére vetik a görögöknek hogy büszkék és lenézők voltak az idegen nemzetek irányában és barbároknak nevezték az idegen népeket. Igaz — de természetes. Észrevevén kitünö műveltségüket és mégis féltve a kisázsiaiktól csekély hatalmukat, önkénytelenül kelle ez eszmére jutniok. De nem úgy vagyunk-e mi is művelt és felvilágosodott európaiak? Nem vetjük-e meg a kevésbé művelt chinaiakat, de söt nem keresünk e magunk között is részünkre hajló elismerést. . . .

B. K.

Ujdonságok.

* A helybeli kirház javára héttön folyó hó 13-án előadást rendez a színházi igazgatóság. — Az előadandó darab: Belizár opera. Az emberiség nevében felhívjuk rá a közönség figyelmébe.

* A kassai jogász-segélyző-egylet javára még e hó folytán mükedvelői előadás rendeztetik.

* Furedi Mihály folyó hó 15-én fog először föllépni a kassai szinpadon.

* A város tisztasága tekintetéből tanácsos lenne minden házat csatornával ellátni, mert különben el van tévesztve a járda czélszerűsége. Felhívjuk rá a t. városkapitányi hivatal figyelmét. (Beküldetett.)

* A bajmegyében a baromvásárok ismét megvannak engedve.

* A forrai utone napokban az ide ballagó utasok között nagy verekedés támadt, melynek következtében két gőnczi ember megöletett és egy súlyosan megbesitetett.

— Tornából írja r levelezök: Szögliget helységében egy igen érdekes esemény adta elő magát. Mult hó 27-én ugyanis, egy menyasszony esküvöje előtt néhány órával megszökött. A szöktető a leány gyámja volt, s mint hírlök — kényszerítette gyámleányát a megszökésre. A nyomozás megkezdett.

* Gálszécsen és környékén a marhavész egészen megszölvén, a szarvas marha vásár folyó hó 15-én meg fog tartatni. A marhák azonban csak oly helyekről hajthatnak be, a hol a marhavész nem duhög; mívégből szükséges: hogy a marhatulajdonosok hivatalos bizonyítvánnyal (Redia) lássák el magukat.

— Sárosból írják nekünk, hogy K.-Szebenben a plébánia templom szöszékéről kihirdették, hogy ezentul a nép oda és ne a piatista egyházba járjon misére. Oka?

— Ha valamely könyv a hatodik kiadásban jelent meg, akkor már teljesen felesleges annak további ajánlata, mert 10,000 példánynak az elkelése mindennél jobban bizonyítja azt, hogy a könyv jó és hasznos levén, nagy keletnek örvendett. A számos szakácskönyvek között az első hely minden esetre a Pesti szakácskönyvet illeti. Nincs egy sem, a mely oly czélszerűtlen volna rendezve, s oly olcsó árért oly sokat tartalmazna. A 954-féle szakácski utasításon kívül még 6—24 személyre étlapot tartalmaz a közönséges és böjti napokra. Mindazon nöeknek, a kik jól, izletesen s olcsón akarnak főzni, s mindazoknak, a kik magukat a hasznos szakácsművészetre szánják, ezennel surgetöleg ajánljuk a „Pesti szakácskönyvet“; kapható Kassán Werfer Károly könyvkereskedésében. A kiállítás diszes, a nyomás nagy és világos. (Beküldetett.)

Vegyes hírek.

— Viharjósiasat, Matthieu de la Drome márcziusra ismét nagy viharokat jósol: így 7—16. és 23—24 felé különösen déli Franciaországban. Az utóbbi időre jósolt viharok a legfélelmeesebbek, s az Ocean különböző partvidékein is uralkodni fognak. Némely vidékeken esö vagy hó fogja kisérni.

— Beregszász törvényszékét a helytartótanács egyelőre föloszlatta, a város maga kérvén, mivel a költségeket most nem bírja, a bíraskodási jognak kedvezőbb időkre fenntartása mellett, törvényszékének hatásköre ideiglen a beregmezei törvényszékre ruháztassék.

— Deák munkája Mexikóban, A „Br.Ztg.“ nak írják, hogy egy bécsi könyvárust a mexikói konzulság fölszölitott, hogy Deáknak az osztrák trónörökösödésről szóló munkájából küldjön példányokat Mexikóba. Ez alatt valószínűleg a „Budapesti Szemlé“ -ben megjelent magyar közjogi értekezés van értve.

— Fúrca majom. Kreutzberg állatseregletéről írják, hogy nem rég tengeren lévén, heves vihar tört ki és az egész állatsereglet mindenestül tengerbe kellett dobní. Az oriási Orang-Utang azonban kiugrott és egyszerre tört-német nyelven kezdte kiabálni hogy ne bántásák, hisz ö ember és csak Párisban lett majom.

— Uj vallás felekezeti. Bécsben márcz, 7-én két egyénült a vádlópadon vádolva, egy új vallás terjesztéséről. Állításuk szerint e vallás mely magát „J. Krisztus igazi vallás“-ának nevezi honunkban 2000 Bécsben csak 40. számlál. Maguk között tökéletesen egyenlök minden kormányzás nélkül vannak és lelküket egészen vötkesmenteseknek hiszik. Az új tag megvizsgáltatik és azután a folyóba mártatik. Alapítója e felekezetnek Scherer János német szabó legöny.

* Az „Apis és Taurus“ állatbiztosító intézetek egygyé olvadtak.

Színház.

— Szerdán, márczius 8-án adatott. „Fenn az ernyö nincsen kas“, vigj. 3 felv. Szögligetölt. Balogh K. (Donátfi) nem jó volt, ö belöle inkább egy élhetetlen, mint egy fogas ügyvéd nézett ki. P. Hippoviczné (Klára) szakma szerepét jól játszta. Rónainé (Gizella), Balázs Ilka (Etelka) jók voltak. — Vincze (B.-Várkövi) az Erdélyi szerepét játszta, amiért méltánylást érdemel nygan, de a szerelmes szerepek egyáltalában nem neki valök. Miért játszta ö és nem Erdélyi? Ez a szinfalak titkai közé tartozik; mi csak azt látjuk az ily szereposztásból, hogy a legjobb darabok is megbuknak. Krasznai (Rejte) ügyesen játszott, kár, hogy a 3-ik felvonásban elkeseredett, s mintegy kis gyermek, siránkozva beszélt. — Baloghné (Borsosné) helyén volt. — Gyöngy előadás. Kis közönség.

válasz bevezetésének kidolgozása, lakásán megtétetni rendeltetett. A Bécsbe küldendő követek iránt szinte szó volt, de semmi megállapodás nem történt, következett a folyamodások, különösen a Bártfaiak kérelmének felolvasása, melyben városuknak tüzvész általi károsodása miatt, a taksa leszállítását kérik, minek folytán értesítettek, hogy a multa nézve mit sem lehet engedni, jövőre azonban kérelmük tekintetbe vétetni fog. — Olvastatott továbbá nemes Bánky panaszja Mladosevich ellen, a kit jöszágai ellöglalásával vádol, miután Mladosevich, annak nemességét tagadja, ö azt nyilvánosan bebizonyítja és Mladosevichet az országgyölös elé idézi; jelen ügy azonban e hó 10-én barátságosan döntetett el. E napon parasztlök megköltözve hozattak be, kik a török levélhordókat kirabolták és megölték vala; közölök az egyik e hó 12-én pallosra itéltetett és lenyaktatott. Ma ismét három német katona a Tokai örségből elfogatott, a kik ezen ürügy alatt, hogy a löszer mesterségét (artem pyxidarium) elltanulják a város szándékozott felgyujtásánál lepettek meg: kettö ezekből mozsárgyüböl kilövetott. (Folyt. következik.)

A Tisza Tündére.

BOLGÁR KÁLMÁN-tól.

(Vége.)

Köressük föl a kedves Marinkát megmentöjével. Tudjuk mint ragadta ölébe Tódor az újuló leányt, hogy a lángok által megkímélt ablakon menekülhessenek.

A legnagyobb szerencsére sikerült is e menekülés — de most hová?

E kétségbeejtö kérdés merült föl az ifju keblében.. de nem lehetett sokáig habozni, hevesen ölelé tehát kebléhez az eszmeletlen Marinkát és iszonyú sebeséggel kezdte a várral ellenkező oldalon szaladni. . .

Minden jól mene, . . . midön egyszerre Tódor növekedö zajt és beszélgetést vön észre. . .

— Ezek üldözöim! Marinka az Istenért kelj föl! nyisd föl szemeidet Marinka!

A lányka végre felnjta nagy fekete szemeit és mintegy kérdöleg tekintet az ölelgetö ifjura.

— Ök jönnek, üldözöim — bizonyosan észrevevök szaladásomat és üldözöbe vettek. Itt kedves Marinkám nincs többé menekülés — meghalunk együtt, egyszerre. . .

— Meghalunk együtt egyszerre! sugá Marinka. . .

— Oh hát boldog vagyok még a halál örájában is.

A zaj mindinkább növekedett de Tódor még mindig szaladt — egy pillanat mig és lábái erőtlentül, megtörve hullottak le a földre. . .

Isten legyen velünk!

Vetseszláv látva a romba dölt házát még sem tudta elhnni Marinka halálát és néhány embert magához véve keresésre indult. . .

A növekedö zajt ö is társai okozták. . . A zaj hangossá lön és most már egészen ki is lehetö venni Vetseszláv káromlodó szavait. Egy pillanat alatt leirhatlan dühvel veté magát a fiatal párra.

— Tehát mégis! Marinka most Istenemre mondom enyém vagy és nem ragad ki az én kezemböl senki, senki!

— Csak én — szölt Tódor lelkesült hangon — mire Vetseszláv mint dühös vad rohant a széptermetü ifjura. . .

Marinka kétségbe esve tördelé kezait s remegve várta a borzasztó küzdés végét.

Boldogsága vagy boldogtalansága függ ettöl. . .

Vetseszláv ujult erővel és mintegy megifödvá egy végsö csapást készült Tódorra adni, midön egy láthatlan kéz iszonyu erővel elrántá a dühös bojárt ellenfelétöl.

Vaszily volt!

Vetseszláv tudta, érezte sorsát, de mintha semmi nem bántaná a legnagyobb hidegvérrel szölitá meg a mentö Vaszilyt. . .

— Ti is eljöttetek talán a menekülö párt keresni. Így így édes fiam! Legyetek —

Szavait nem tudta folytatni. Vassily vasa hamar működött — ö meghalt!

Marinka a szegény Todoré lön.

A nép Marinka szenvedéseiröl tudván, az tövé történetéhez hozzá, hogy ö nem Izikus leánya, hanem egy szép hajnalban a Tisza hajjaitól löketett ki és — így nevezé el a Tisza tündérének.

— Csülörtökön, márczius 9-én. „Kínizsi Pál”, vigj. 3 felv. Szigligetitől. — Jó előadás. Kis közönség.

— Péntek, márczius 10-én. „Női könyek” vigj. 1 felv. és „Choufleuri ur otthon lesz, operette 1 felv. — Mind két darab sikerült. Az elsőben Krasznay, Rónayné, Erdélyi és Balázs Ilka szépen játszott. Az utóbbiban Vincze (Choufleuri) és Szabó (Petermann) kitűnő alakok voltak. Gerecsné (Ernesztina) gyönyörűen énekelt s Mind-

szeni Cornelia (Babilas) is igen jó volt. — Krasznai meglehetősen Balandardné. — Közönség közép számmal.

GAZDASÁG és ÜZLET.

Kassa, márczius 11-én. Már harmad nap óta majd folytonosan esőzik, lanyha, egészségtelen időjárás. — Az életára tetemesen lejjebb szállt. Buza köblönként 4 ft 60 kr — 5 ft. — Kétszeres 2ft. 80 kr — 3 ft. — Rozs 2 f. 40 — 80 kr. — Tengeri 2 ft. 20 — 40 kr. — Árpa 2 — 2 f. 20 kr. — Zab 1 f. 20 — 40 kr. Vajitczenként 50 — 60 kr. Szesz 16 kr.

Gálszécs, márczius. 9-én. Ma igen kevés élet volt a piacon az eső miatt, s több vevő lévén Bártfa vidékéről, az életnek jó ára volt — Buza köblönként 5 ft 10 kr. Bozs 3 ft 20 kr. Árpa 2 ft 60 kr. Zab 1 ft 70 kr. Tengeri 3 ft 30 kr. Burgonya 1 ft 60 kr. Vajitczenként 56 kr. Szesz 17 kr.

Tokaj, márczius 10-én. Esős időnk van, a vizáradástól lehet tartanunk; az életára: Buza köblönként 5 ft. Rozs 2 ft 50 — 3 ft. Árpa 2 ft 30 — 40 kr. Tengeri 2 ft 30 — 40 kr. Burgonya 1 ft 20 kr. Szesz itczenként 16 1/2 kr.

Hivatalos értesítő.

621. plg. sz.

Árverési hirdetmény.

Kassa sz. kir. város Törvényszéke, mint csődbíróság részéről ezennel közhírré tétetik, — miszerint Lenez testvérek csődtömegéhez tartozó, Kassán a főutcán 190. sz. alatt fekvő, a Kassai 123. t. j. k. igtatott s 10,29 1/2 f. krra becsült ház f. é. márczius 31-én első, ugyanazon évi május 1-én második ízben, és ekkor becsáron alól is mindenkor d. e. 9 órakor a város telekkönyvi hivatalában nyilvánosan elárverezendő lészen.

Miről a venni szándékozók azon megjegyzéssel értesítetnek, miszerint az árverési feltételeket e város telekkönyvi hivatalában megtekinthetik.

Kelt Kassán 1865. évi febr. hó 17-én tartott város törvényszéki mint csődbírósági ülésből.

Rélay Róbert,
aljegyző.

106. polg. sz.

Árverési hirdetmény.

Abauj megye tek. Törvényszékének, mint telekkönyvi hatóságnak f. évi febr. 12-én 137 t. k. szám alatt kelt végzése folytán Löffler Ignác felperesnek Debrődy János alperes elleni 16 ft tartozás s járuléka iránti keresetében alperestől bírósággal lefoglalt Szántó mvárosában levő 64. h. sz. alatti 600 o. é. fra becsült ház, 2675, 2736 s 4606 hr. sz. a. levő egy darabka hasított 360 fra becsült szántóföld, — 4659 s 4707 sz. a. telekkönyvezett rét 120 ft. becsülve és 4012 sz. a. telekkönyvezett 5 kapás 50 fra becsült szőlő f. évi apr. 10. d. e. 9 órakor, mint első f. évi máj. 10-én mint második határidő alkalmával Szántó mvárosában árverés útján a legelőbbet ígérőnek — elfognak adatni.

A venni szándékozók 5% bánatpénzzel ellátva azon hozzáadással hivatnak meg, miszerint a második határidő alkalmával a lefoglaltak becsáron alól is el fognak adatni és hogy az árverési feltételek alól-irótnál bármikor megtekinthetők.

Kelt Szántón 1865. márcz. 2-án.

Péczy János,
főszolgabíró.

Árverési hirdetés.

Kassa sz. k. város törvényszéke mint telekkönyvi hatóságnak 1864. évi augusztus h. 12-ről 433 sz. a. kelt végzése szerint Janosik János mint egyszerűs mind testvérei Janosik Anna és Borbála meghatalmazoltja részére 240 ft. s járuléka erejéig Pláveczky szül. Varga Mária tulajdonához tartozók 897 sz. t. j. k. 151 o. é. és 1023 h. r. sz. a. igtatott ház a az árverés elrendeltvén, annak megtartására f. é. márcz. 21. és szükség esetében szinte f. é. ápril 25 d. e. 9 órája a városi telekkönyvi hivatalban tüzetik ki, miről a venni szándékozók azon megjegyzéssel értesítetnek, miszerint az árverési feltételek a városi telekkönyvi irodában megtekinthetők.

Kassán 1865. február 18,
873 plg. sz.

Árverési hirdetmény.

Kassa sz. kir. város törvényszéke mint csődbíróság részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint a Kassa városi 335 sz. t. j. k. 335 h. r. sz. a. bejegyzett 36,724 ft 35 krra becsült ház, ahoz tartozó posztó gyári, és műalmi készle-

tek, s felszerelvényekkel együtt f. é. ápril hó 20-án első, ugyan azon évi jul. 20-án második ízben, s ekkor becsáron alól is mindenkor d. e. 9 órakor a város telekkönyvi hivatalában, hol az árverési feltételek megtekinthetők nyilvánosan elárvereztetni fog.

Kelt Kassán 1865 évi február hó 17-én tartott törvényszéki ülésből.

Rélay Róbert,
aljegyző.

Árverési hirdetés.

A szikszói járás alolrt alszolgabírosága részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint Tóth István Tuzsapusztai lakos felperessége alatt Tóth Péter és ennek neje szül. Hudák Erzsébet alsó függődi lakosok egyetemlegesen kötelezet alperesek ellen 117 fl. 60 kr. tőke tartozás, és járulékaiknak kielégítése tekintetéből Il. r. alperes tulajdonához tartozó, s alsó függődi helységnek 24-ik számú telekkönyvében bejegyzett 1/3 urbéri bel- és kül telki állománynak 610 frt becsült fele része alsó függődi helységében f. évi márczius hó 28-ik napjának d. e. 10 órájkor nyilvános árverés útján el fog adatni — kijelentvén egyszersmind, hogy mennyiben a fenti ingatlan birtoknak árvereltetése már 1862. évi october hó 20-án mint első határnapon megtartott, — de árverelői hiányában, az nem sikeríthetett, most már mint II-ik határnapon a becsáron alól is fog árvereltetni.

Az árverelni szándékozók az árverés alkalmával 10% bánat pénzt letenni tartoznak.

Az árverési feltételek Szikszón az alolrt szolgabíró lakásán a hivatalos órákban bár mikor megtekinthetők.

Kelt Szikszón 1865 év január hó 26-án.

Steiger Antal,
alszolgabíró.

Magán hirdetések.

Hirdetés.

A Novelly féle kassai majorság gyümölcsös- és konyha-nemű kerttel, — 114,000 □ ölnyi alsó heringesen fekvő tagosított szántóföld, — 12000 □ ölnyi területű felső káposztás — és egy, az alsó dűlőben fekvő rét, egészben vagy részletekben 3 évre bérbé adatik. Bővebben értesülhetni Benzur Vilmosnál, forgáts utca 102-ik sz.

Eladó gőzfördő.

Az unghvári gőzfördő szabad kézből eladó. Értekezhetni felőle Kucsay Ferencz plébánossal Eörben u. p. Unghvár. 1—3

Eladó birtok.

Abauj megyében a szikszói vasuti állomás közelében egy — mintegy 200 holdat tevő nemesi birtok szabad kézből azonnal eladó, vagy egy jó helyzetű Kassai házért megcserélhető. Bővebb felvilágosítás a Felvidék szerkesztési irodájában nyerhető. 1—3.

Werfer Károly könyvnyomdája Kassán.

EGRI VERES BOR

első kezéből 300 akó, és pedig 1862-ki és 1863-ki termés, Egernek a legjobb bort termő sík-hegy és Eged szőlőhegyeiről

1862-ki 200 akó, akója 12 forint

1863-ki 100 „ „ 9 frt, 40 kr.

Az összes mennyiség egyszerre megvételénél, akója 10 forintért megkapható. Mustra-bor a Felvidék szerkesztési irodájában van letéve. Bérmentes levelek Egerbe küldendők a káptalan udvarba.

Sperling Ferencz.

LÖWINGER KÁROLY

látsszerész,

egy látsszerészi raktár birtokosa Pesten.

váci-utca, szemközt a „Nádor vendéglővel.”

Dús választékosságban található raktáramban angol kristályüvegeket, szemüvegek és kacintgatókba foglalva. Föladatomul tüzetem ki, hogy személyesen utazom ide, ezen egészen új készítményű conservations-üvegeimet bemutatandó,

Ezen kristály-készítményű üvegekre vonatkozólag még különösen azon megjegyzési bátorodom tenni, hogy azok a leggyöngébb szemnek is a legnagyobb és legkellemből látást kölcsönzik, azon előnyt is nyújtván, miszerint soha nem szűkség erősebbel feleserélni.

Azonkívül nagy választékban találhatók raktáramban saját, úgy francia, angol, müncheni és schweizeri gyártmányok, a legfinomabb színbázi-látcsövek fekete, elefántcsont, teknősbéka és gyöngyház foglalványban 4, 6, 8 és 12 üvegre. NB. színtlenek!!! Távcövek 1-től egész 3 óra távnyi látóerővel, tábori- és vadász-csövek, kicsinyítő üvegek a legjobb készítőktől.

Mindenféle nagyító üvegek, schweizeri rajzeszközök, rudas körzők nulla számmal, zseb-körzők, hüvelymérők, szögmérő üvegek, hév- és légmérők, szeszmérők, iránytűk, napórák, vízmércek, olvasó-üvegek, borotváló-tükrök, portüvegek; mindenféle szines szemüvegek fényfajos szeműeknek, tömfényképek és készülékek, stb. stb.

Végül még megjegyzem, hogy az előszámlált cikkek csak általam és személyesen adhatók el, mely ezélel raktáramat a Schifbek vendéglőben 2. számú szobában állítottam fel.

!! Itt tartózkodás csak néhány napra terjed!!

U. i. Mindenféle elhasznált szemüvegek és régi ilyféle tárgyak cserében elfogadhatnak, szintugy gyártmányaim árjegyzéke a mérnök urak számára díj nélkül adatik ki.

Kancsal vagy műtözött szemek számára nagy választéku és legjobb amerikai szemüvegekkel szolgálhatok.

Magyar házi nőknek.

Epen most jelent meg

WERFER KÁROLY,

könyv-, mű- és hangjegyekereskedésében Kassán főutca 342. szám alatt a ferencesek egyháza mellett kapható:

A valódi szakácsság,

vagy: legújabb alapos és teljes

PESTI SZAKÁCSKÖNYV.

Hatodik bővített és javított kiadás 8. réf, 391. lap.

Izletesen bekötve ékes borítékban. Ára 1 ft. 70 kr.

Ugyszinte a fent nevezett könyvkereskedésében kapható:

„Nincs többé köszvény!”

Utbaigazítás a köszvény- és csúz előállításánál, valamint azoknak gyógyításánál általában. Dr. Dietrich V.-tól. Tizenegyedik kiadás. Fűzve 1865. ára 48 o. é. kr.

Dr. Dietrich csúz- és köszvénytapasz segít mindenkor, akár elavult a baj akár nem. — Ezen kiváltképen jeles tapasztalás Felsőmagyarországon egyedüli lerakata Werfer Károly könyv-, mű- és hangjegyekereskedésében, főutca 342. sz. a a ferencesek egyháza mellett, hol is beküldés mellett vagy posta után vétellel 2 o. é frtért kapható.